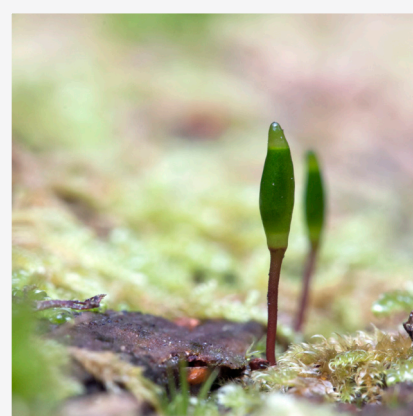

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Södra Lämund

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Omslagsfoto: Per Folkesson

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyperns utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på

”kartverket skyddad natur”. I kartverket söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information (se bilaga för användarhandledning).

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. Det görs på Miljödataportalen.

För mer information om Natura 2000:

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland eller telefon 010-22 340 00

Naturvårdsverkets hemsida: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Miljödataportalen: <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0220511 Södra Lämund

Kommun: Trosa

Områdets totala areal: 15,9 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden: Privat.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2003-04-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

8220 - Silikatbranter

9010 - Taiga

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: Inom området Södra Lämund finns framför allt en näringsrik granskog samt silikatbranter som sluttar brant ned i havet.

Motivering: Granskogen är mycket artrik och det finns flera rödlistade arter och ett antal ovanliga orkideer. På silikatbranterna ned mot havet finns också en intressant flora med framför allt värme- men också kalkgynnad örtvegetation.

Prioriterade åtgärder: Enligt skötselplanen för naturreservatet lämnas området i huvudsak till fri utveckling.

Beskrivning av området

Södra Lämund är bevuxen med en starkt kuperad granskog med inslag av lövträd som al och björk i dalgångarna. I skogen finns gott om döda träd som torrakor och högstubbar. Lågor och annan på marken liggande död ved av olika trädslag förekommer allmänt. Marken är kalkpåverkad och delvis örtrik. Lågorter uppträder i stråk men mellan dessa växer mossor och blåbärsris. Skogen har tidigare betats och på några håll finns rester av en hävdgynnad flora. Dock har skogsvegetationen tagit över och i svampfloran finns en unik samling ovanliga arter knutna till just betespräglade skogar som legat orörda under lång tid.

Ned mot havet i öster uppträder klipphällar med en ovanligt artrik flora med värme- och/eller kalkgynnade arter.

Vad kan påverka negativt

- Avverkning eller andra skogsbruksåtgärder som ökar tillväxten av höga gräs och instrålningen av solljus till marken.
- Att gran konkurrerar ut lövträd och hassel med ökad markurlakning och podsolering som följd.
- Vägdragningar eller körning med tunga skogsmaskiner som medför hydrologiska störningar i området.
- Exploatering av bebyggelse, master, vägar, nya ledningar etc. som kan innebära fragmentering av naturtypen.
- Grävning, schaktning eller deponering av material, vilket skadar marken och dess flora.
- Bortforsling eller bränning av död ved.
- Igenväxning och beskuggning av öppna berghällar med rik örtflora.
- Deponering av jord eller annat material på de öppna berghällarna som kan medföra kvävning och beskuggning av vegetationen.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Skydd: Området är skyddat som naturreservat sedan 2008.

Skötsel: Området sköts i enlighet med naturreservatets skötselplan vilket i huvudsak innebär fri utveckling. Om det visar sig att de mer öppna områdena med bland annat värmegynnade arter börjar växa igen och beskuggas av gran och buskar bör dessa röjas bort.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målandikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målandikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**8220 - Silikatbranter**

Areal: 0,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Ned mot havet finns örtrika klippor med inslag av kalkförande mineral. Bland växter på berget märks kalkgynnade arter som fältmalört, blodnäva, harmynta, Adam och Eva samt grusslok. Även på andra håll finns fragment av klippängsvegetation, där förekomst av värmekrävande växter som tulkört och blodnäva visar på ett bra lokalklimat.

Bevarandemål

Arealen silikatbranter ska uppgå till minst 0,6 ha. Området är öppet och solbeslyst och har ett gynnsamt mikroklimat för värmegynnade arter. Arter som är typiska för naturtypen, t ex grusslok och blodnäva ska finnas.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd.

9010 - Taiga

Areal: 15,26 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Vid Södra Lämund finns en starkt kuperad skog som består av berg och hållmarker samt dalgångar med smala sumpstråk. Däremellan utbreder sig sluttningar med mossrika eller örtrika växtsamhällen. Skogarna domineras av gran, i högre lägen av tall men det finns också lövträd, främst al och björk, i lågområdena. Skogen har inte påverkats av skogsbruk på flera decennier och många träd har nu blivit grova och gamla. Det finns yviga kjolgranar, fjällbarkiga gammelgranar med djup barrföna under kronan, ståtliga furor, torrgranar och lövträd fulla med hackhål från fåglar. På marken finns gott om död ved, alltifrån klenved till riktigt grova lågor av gran och tall. Den skogliga kontinuiteten är sannolikt lång, vilket visas genom förekomsten av knärot och kammossa men framför allt av en alldeles unik samling av svampar knutna till skogar med lång kontinuitet. Flera arter spindelskivlingar av undersläktet *Phlegmacium* (lökspindlingar) bildar tillsammans med ovanliga arter korktaggsvampar, jordstjärnor och musseroner en mycket rik svampflora. Även kärlväxtfloran är speciell och det finns arter som visar på högre kalkrikedom än normalt, t.ex. sårläka, näsrot och skogsknipprot. Dessa ingår i en lågörtvegetation som domineras av blåsippa, vitsippa och skogsviol.

Bevarandemål

Arealen 9010 Västlig taiga ska vara minst 15,26 ha. Barrträd ska dominera i hela området, men det ska också finnas ett betydande lövinslag. Det ska finnas gamla träd och förnyring av nya träd som efterträdare. Död ved i form av stående träd och lågor i olika nedbrytningsstadier förekommer rikligt. Den för området unika svampfloran ska finnas kvar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd.

Dokumentation

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopinventering – databas Kotten

Inventeringar

Rydberg, H. 2004: Svampfloran i Södra Lämund, Västerljungs socken, Trosa kommun. Opubl. rapport. Länsstyrelsen i Södermanlands län, oktober 2004.

Kärlväxter

Örtrika, näringsrika skogar med gran

Tallört

Knärot

Skogsknipprot

Sårläka

Nästrot

Blåsippa

Trolldruva

Ormbär

Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar

Tulkört

Hällebräken

Fältmalört

Blodnäva

Svartbräken

Äkta johannesört

Adam och Eva

Vit fetknopp

Harmynta

Grusslok

Svampar

Gyllenspindling

Puderspindling

Blekspindling

Kopparspindling

Fyrflikig jordstjärna

Koppartaggsvamp

Brandmusseron

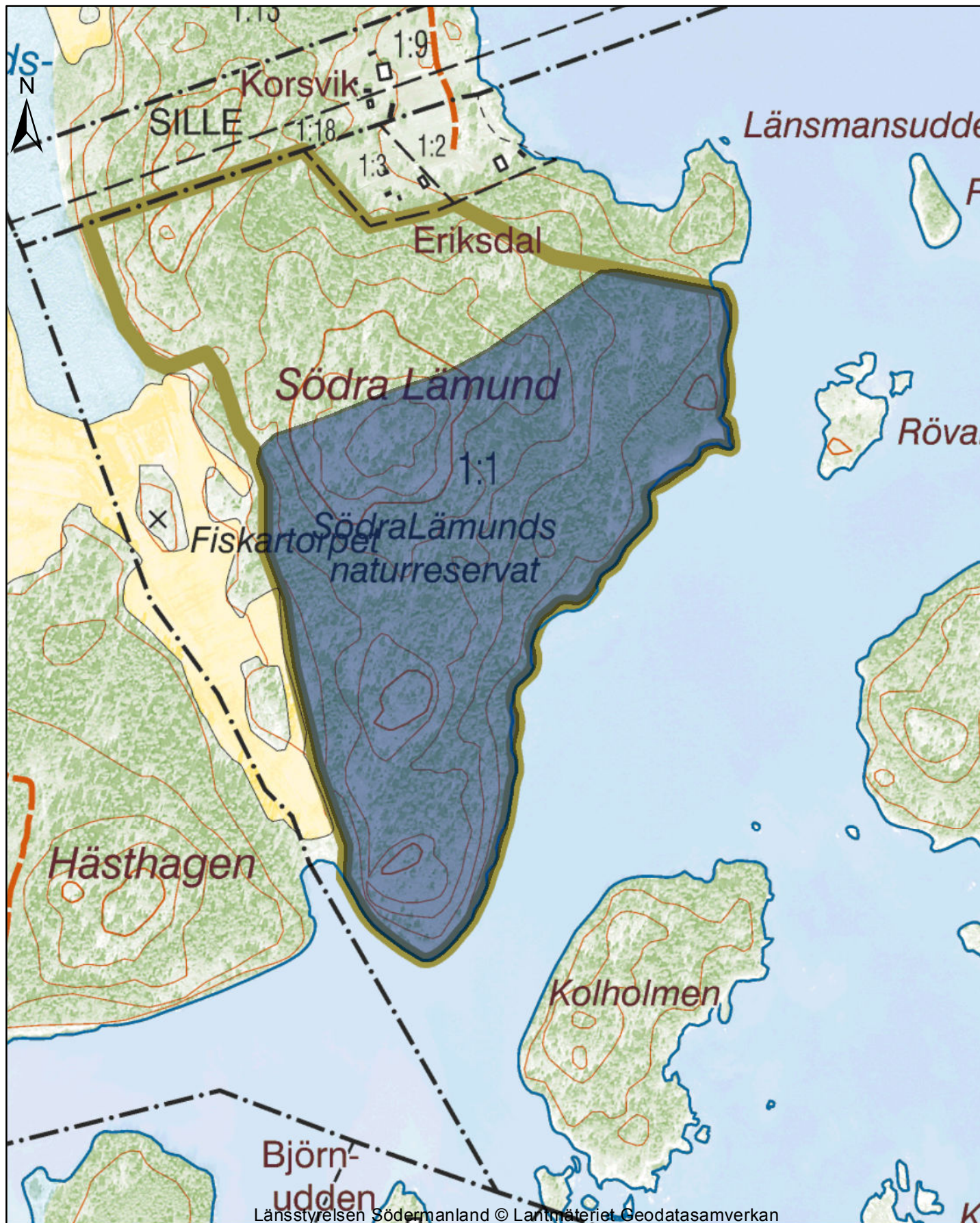
Flattoppad klubbsvamp

Fransjordstjärna

Kötticka

Bittermusseron

Svart taggsvamp

Länsstyrelsen Södermanland © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Natura 2000-område Södra Lämund

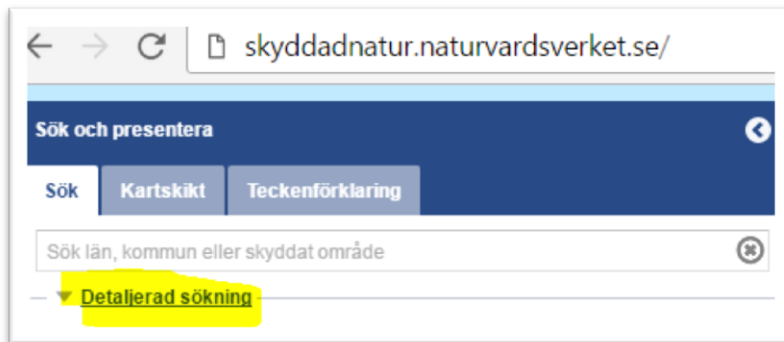
Skala 1:5 000

Karttjänst Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

För att få en bild av var i respektive Natura 2000-område naturtyperna finns kan Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur användas.

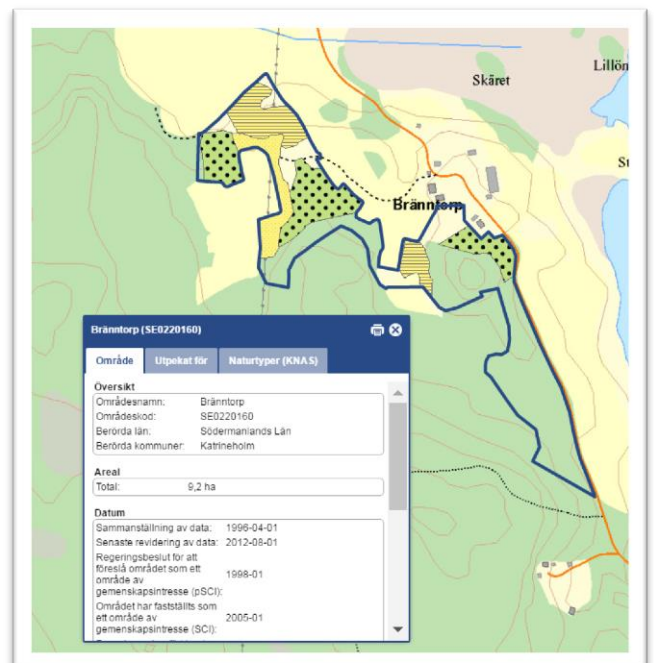
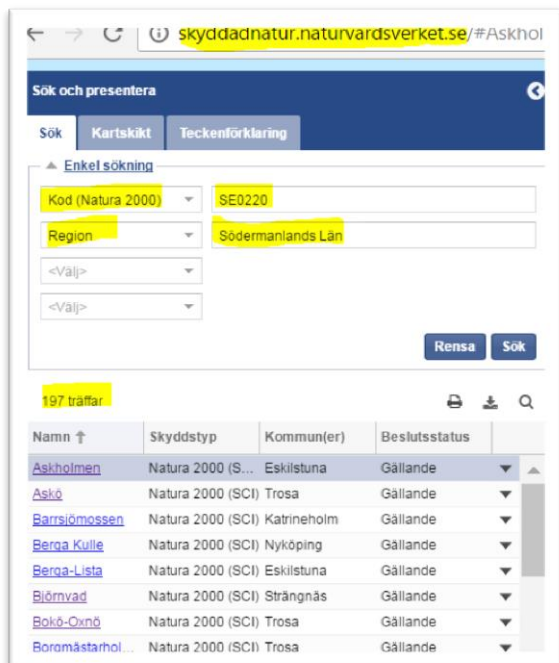
Välj "Detaljerad sökning"

Välj alternativ *Kod (Natura 2000)* skriv in SE0220

Välj *Region* och sök fram *Södermanlands län*

Sök, det ska bli 197 träffar. När man klickar på ett av namnen i listan kommer man dit i kartan.

För att se Naturtyper för områdena i kartan gå in på fliken "Kartskikt".

Avmarkera allt i *Naturvårdsregistret*. Det är endast *Naturtypskarteringar* > *Natura naturtypskartan (NNK)* > *Naturtyper (ytor)* som ska vara markerade. Klicka sedan i kartan på den naturtyp du vill veta mer om så kommer en informationsruta upp i fönstret.

